

La curiositat

En el llenguatge popular, l'adjectiu *curiós* s'usa amb el mateix valor que *net*, *endrecat*, *polit*, sovint reforçant l'ús d'un d'aquests sinònims seus, cosa que fa que hom no pugui dubtar del valor que se li ha atribuït en aquell cas. *Era una noia molt neta i molt curiosa*. Però en el seu sentit propi, prescindint d'aquest valor que li ha conferit el llenguatge popular, *curiós* és un adjectiu ambivalent, i aplicat a éssers animats pot originar frases de sentit ambigu, com ara són *És una persona molt curiosa* o *És un animal molt curiós*.

Efectivament, *curiós* tant significa «interessant de veure, de conèixer», com «que s'interessa a veure, a conèixer». I el Diccionari Fabra encara hi afegeix: «esp. que cerca de saber allò que no li hauria d'importar». És ben evident que si *curiós* és aplicat a una cosa inanimada no pot tenir sinó el primer d'aquests significats, amb què no s'arriba a produir mai ambigüitat. Si diem *una casa molt curiosa* hom pot interpretar solament «una casa interessant de veure, de conèixer». Però quan diem *una persona molt curiosa* tant es pot interpretar que ens referim a «una persona interessant de veure, de conèixer», com a «una persona que s'interessa a veure, a conèixer». I el mateix podríem afirmar dels animals, car és ben sabut que al costat de molts que són dignes d'ésser vistos i coneguts, per

la seva forma, pels seus costums, etc., n'hi ha alguns que tenen molt desenvolupat el sentit de la curiositat. A fi de desfer l'ambigüitat que origina l'aplicació de l'adjectiu *curiós* a una persona, quan es vol indicar que s'interessa a veure o a conèixer les coses, se sol recórrer a la frase verbal *que te molta curiositat* o atributiva *d'una gran curiositat*. És lògic i normal que, en aquests casos, hom no interpreti el substantiu *curiositat* en el sentit de «tafaneria», però si es vol preveure i evitar aquesta possibilitat, sempre es pot dir *curiositat científica*, *curiositat intel·lectual*, fins i tot *curiositat humana*, expressió a la qual és segur que tothom donarà un valor positiu, allunyat de la tafaneria.

D'altra banda, cal tenir en compte que la fraseologia que podem formar amb l'adjectiu *curiós* coneix les seves limitacions i que no coincideix, per exemple, amb la que ha format el francès amb el seu adjectiu corresponent. Creiem, així, que una frase com «Sóc curiós de veure com acabarà aquesta història» traïx la influència de la construcció francesa. Nosaltres resoldríem aquest cas amb la locució o frase verbal *tenir curiositat de*: *Tinc curiositat de veure com acabarà aquesta història*.